

549/1991 Sb.
ZÁKON
České národní rady
ze dne 5. prosince 1991
o soudních poplatcích

Změna: 271/1992 Sb.
Změna: 273/1994 Sb.
Změna: 36/1995 Sb.
Změna: 118/1995 Sb.
Změna: 160/1995 Sb.
Změna: 151/1997 Sb., 209/1997 Sb., 227/1997 Sb.
Změna: 103/2000 Sb.
Změna: 155/2000 Sb., 241/2000 Sb., 255/2000 Sb.
Změna: 451/2001 Sb.
Změna: 151/2002 Sb. (část)
Změna: 151/2002 Sb.
Změna: 192/2003 Sb.
Změna: 555/2004 Sb.
Změna: 628/2004 Sb.
Změna: 357/2005 Sb.
Změna: 72/2006 Sb.
Změna: 115/2006 Sb.
Změna: 112/2006 Sb., 159/2006 Sb.
Změna: 296/2007 Sb.
Změna: 216/2008 Sb.
Změna: 123/2008 Sb.
Změna: 189/2006 Sb.
Změna: 7/2009 Sb.
Změna: 217/2009 Sb.
Změna: 281/2009 Sb., 427/2010 Sb.
Změna: 218/2011 Sb.
Změna: 303/2011 Sb., 218/2011 Sb. (část)
Změna: 19/2012 Sb.
Změna: 202/2012 Sb.
Změna: 457/2011 Sb., 396/2012 Sb., 404/2012 Sb.
Změna: 167/2013 Sb.
Změna: 45/2013 Sb.
Změna: 293/2013 Sb., 458/2011 Sb.
Změna: 335/2014 Sb.
Změna: 87/2015 Sb.
Změna: 161/2016 Sb.
Změna: 335/2014 Sb. (část)
Změna: 258/2016 Sb.
Změna: 460/2016 Sb.
Změna: 296/2017 Sb.
Změna: 368/2016 Sb., 460/2016 Sb. (část), 303/2017 Sb.
Změna: 182/2018 Sb.

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

§ 1 Předmět soudních poplatků

Soudní poplatky (dále jen "poplatky") se vybírají za

- a) řízení před soudy České republiky, a to z úkonů uvedených v sazebníku poplatků (dále jen "poplatky za řízení"),
- b) jednotlivé úkony prováděné soudy a úkony prováděné správou soudů, uvedené v sazebníku poplatků (dále jen "poplatky za úkony"),
- c) zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem na žádost osoby oprávněné k jejímu podání.

Sazebník poplatků (dále jen "sazebník") je uveden v příloze k tomuto zákonu.

§ 2 Poplatníci

(1) Poplatníky poplatku za řízení před soudem prvního stupně jsou

- a) navrhovatel (navrhovatelé), není-li dále stanoveno jinak,
- b) účastníci smíru uzavřeného ve smírčím řízení,
- c) žalovaný (žalovaní) uplatňující svá práva vzájemným návrhem,
- d) fyzická nebo právnická osoba, jíž se týká provedení zápisu ve veřejném rejstříku, o kterém rozhodl soud v řízení zahájeném bez návrhu,
- e) právnická osoba v řízení zahájeném bez návrhu, ve kterém soud rozhodl o zrušení nebo likvidaci právnické osoby nebo o jmenování likvidátora právnické osoby.

(2) Ve věcech správního soudnictví je poplatníkem poplatku za řízení ten, kdo podal

- a) žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení,
- b) kasační stížnost.

(3) Je-li navrhovatel v řízení od poplatku osvobozen a soud jeho návrhu vyhověl, zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část žalovaný, nemá-li proti navrhovateli právo na náhradu nákladů řízení nebo není-li též od poplatku osvobozen. Tuto povinnost však žalovaný nemá v řízení o rozvod nebo o neplatnost manželství nebo o určení, zda tu manželství je či není. Tuto povinnost nemá žalovaný též v řízení o zrušení, neplatnosti nebo o určení, zda tu registrované partnerství²⁾ (dále jen „partnerství“) je či není.

(4) Ustanovení odstavce 3 platí obdobně pro navrhovatele, kterému soud v řízení ustanovil opatrovníka jako účastníku, jehož pobyt není znám nebo jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině. Poplatková povinnost navrhovatele v takovém případě zaniká uložení povinnosti zaplatit poplatek žalovanému.

(5) Poplatníkem poplatku za řízení před odvolacím soudem je odvolatel a za řízení před dovolacím soudem dovolatel. Ustanovení odstavců 3 a 4 platí obdobně.

(6) Poplatníkem poplatku za úkon je navrhovatel úkonu.

(7) Poplatníkem poplatku za vyhotovení stejnopisů podání a příloh je i ten, kdo nepředložil návrh (podání) s potřebným počtem stejnopisů a s přílohami, ač byl k jejich předložení soudem vyzván.

(8) Vznikne-li více poplatníkům povinnost zaplatit poplatek, platí jej společně a nerozdílně.

(9) Jestliže řízení ve věcech veřejného rejstříku nebo řízení o jmenování likvidátora právnické osoby bylo zahájeno bez návrhu proto, že statutární orgán poplatníka, případně osoba, na kterou v odpovídajícím rozsahu přešla působnost statutárního orgánu, bez zbytečného odkladu nepodal návrh na zahájení řízení, ručí za zaplacení poplatku tento statutární orgán nebo tato osoba. Je-li statutárních orgánů více nebo tvoří-li statutární orgán více osob, ručí za zaplacení poplatku společně a nerozdílně. To platí obdobně pro osobu, na kterou v odpovídajícím rozsahu přešla působnost statutárního orgánu.

(10) Poplatníkem poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem je osoba, na jejíž žádost se zápis provádí.

§ 3 Příslušnost

(1) Ve věcech poplatků za řízení rozhoduje soud, který je věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí věci v prvním stupni. Ve věcech správního soudnictví rozhoduje ve věcech poplatků za řízení soud, který je věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí věci.

(2) Ve věcech poplatků za řízení před odvolacím soudem a dovolacím soudem rozhoduje soud, který rozhodl o věci v prvním stupni, není-li dále stanoveno jinak. Ve věcech poplatků za řízení před odvolacím soudem, bylo-li rozhodnutí v prvním stupni vydáno soudním exekutorem, rozhoduje odvolací soud. Ve věcech poplatků za řízení před dovolacím soudem, bylo-li rozhodnutí v prvním stupni vydáno soudním exekutorem, rozhoduje dovolací soud.

(3) Vznikne-li poplatníku povinnost zaplatit poplatek v souvislosti s odvolacím nebo dovolacím rozhodnutím o věci samé nebo v souvislosti s odvolacím nebo dovolacím rozhodnutím, jímž se řízení

končí, rozhoduje ve věcech soudních poplatků soud prvního stupně, nerozhodl-li o nich odvolací nebo dovolací soud.

(4) Ve věcech poplatků za řízení o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

(5) Ve věcech poplatků za úkony rozhoduje soud nebo správa soudu, které mají úkon provést.

(6) Ve věcech poplatků za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem je příslušný krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud osoby, již se zápis ve veřejném rejstříku týká.

§ 4 Vznik poplatkové povinnosti

(1) Jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost

- a) podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení (dále jen "návrh na zahájení řízení"),
- b) podáním odvolání,
- c) podáním dovolání,
- d) podáním kasační stížnosti,
- e) v insolvenčním řízení uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o insolvenčním návrhu,
- f) ve vyrovnacím řízení uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím, jímž soud prohlásí vyrovnání za skončené,
- g) uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti se schválením smíru ve smírčím řízení,
- h) uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o návrhu na nařízení předběžného opatření,
- i) uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o odmítnutí dovolání pro nepřípustnost podle § 238 občanského soudního řádu,
- j) v ostatních případech uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o věci samé.

(2) Jde-li o poplatek za úkon, poplatková povinnost vzniká

- a) sepsáním podání do protokolu u soudu,
- b) v ostatních případech podáním návrhu na provedení úkonu.

(3) Jde-li o poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem, vzniká poplatková povinnost okamžikem podání žádosti u notáře osobou oprávněnou k jejímu podání.

§ 5 Sazby poplatků

Sazby poplatků za řízení jsou stanoveny pevnou částkou nebo procentem u poplatku, jehož základ je vyjádřen peněžní částkou (dále jen "procentní poplatek"). Procentní poplatek se vypočte jako součin základu poplatku a sazby poplatku. Sazby poplatků za úkony a poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem jsou stanoveny pevnou částkou. Sazby poplatků jsou uvedeny v sazebníku.

§ 6 Základ poplatku

(1) Základem procentního poplatku je cena předmětu řízení vyjádřená peněžní částkou, není-li dále stanoveno jinak. Cena příslušenství předmětu řízení tvoří základ poplatku jen v případech, je-li příslušenství samostatným předmětem řízení.

(2) Je-li v návrhu na zahájení řízení uplatněno více peněžitých plnění, je základem procentního poplatku jejich součet. Peněžítá plnění, pro která je stanovena rozdílná sazba poplatku, jsou však samostatným základem poplatku.

(3) Jde-li o opěťující se peněžité plnění, je základem procentního poplatku cena odpovídající součtu všech opěťujících se plnění. Jde-li o peněžité plnění na dobu neurčitou, včetně plnění požadovaného do okamžiku zaplacení jiného peněžitého plnění, na dobu života nebo na dobu delší než 5 let, je základem poplatku pětinasobek ceny ročního plnění.

(4) Nelze-li stanovit základ poplatku podle odstavce 3, je základem poplatku částka ve výši 20 000 Kč.

(5) Pro nepeněžítá plnění, jejichž peněžní hodnotu pro účely určení základu poplatku stanoví sazebník, platí obdobně odstavce 2 a 3.

(6) Je-li základ poplatku vyjádřen v cizí měně, vypočte se procentní poplatek ze základu poplatku přepočteného na českou měnu podle kursu vyhlášeného Českou národní bankou platného k prvnímu dni kalendářního měsíce, v němž je poplatek splatný nebo v němž soud vydá rozhodnutí o povinnosti zaplatit poplatek. Pro přepočet měn, jejichž kurs Česká národní banka nevyhlašuje, se použije kurs USD k této měně vyhlášený ústřední nebo jí na roveň postavenou bankou státu, v němž platí přepočítávaná měna; platnost tohoto použitého kursu měn je poplatník povinen prokázat soudu dokladem získaným prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí.

(7) Základ procentního poplatku se zaokrouhuje na celé desítky korun českých nahoru.

(8) Pro řízení před odvolacím soudem a řízení před dovolacím soudem platí obdobně odstavce 1 až 7; při výpočtu základu poplatku se však vychází z peněžitých plnění a nepeněžitých plnění, jejichž peněžní hodnotu pro účely určení základu procentního poplatku stanoví sazebník, jsou-li tato plnění předmětem odvolání nebo dovolání.

(9) Je-li ve věcech správního soudnictví podána žaloba proti více rozhodnutím, je každé napadené rozhodnutí samostatným základem poplatku; to platí obdobně pro návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části.

§ 6a Stanovení výše poplatku

(1) Za návrh na zahájení řízení s alternativním nebo eventuálním návrhem se stanoví výše poplatku podle návrhu, který je uváděn v pořadí jako první.

(2) Jsou-li pro řízení podle jeho předmětu stanoveny v sazebníku rozdílné sazby poplatku, poplatky podle těchto sazeb se sčítají.

(3) Rozšíří-li se po podání návrhu na zahájení řízení předmět řízení, je poplatník povinen doplatit poplatek. Obdobně to platí, rozšíří-li poplatník po podání odvolání předmět řízení před odvolacím soudem nebo rozšíří-li po podání dovolání předmět řízení před dovolacím soudem. Bylo-li zčásti zastaveno řízení před prvním jednáním, sníží současně soud poplatek o odpovídající část. Pokud byl poplatek již zaplacen, vrátí soud vzniklý přeplatek poplatníkovi.

(4) Poplatek za návrh na zahájení řízení se nevybírání, jestliže soud návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítne.

(5) Došlo-li ke zrušení rozhodnutí o věci samé v důsledku návrhu na zrušení usnesení o schválení smíru, odvolání, dovolání, žaloby pro zmatečnost, žaloby na obnovu řízení, kasační stížnosti nebo rozhodnutím Ústavního soudu, neplatí poplatek za řízení poplatník, který ve věci již jednou poplatek zaplatil.

(6) Pro účely tohoto zákona se za nemovitou věc pokládají všechny nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí na jednom listu vlastnictví.

(7) Poplatek podle sazebníku je vybírán nejvýše v částce 2 000 000 Kč; to neplatí, je-li v sazebníku stanoveno jinak.

§ 7 Splatnost poplatku

(1) Poplatek, s výjimkou poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem, je splatný vznikem poplatkové povinnosti. Vzniká-li poplatková povinnost způsobem uvedeným v § 4 odst. 1 písm. e) až j), je poplatek splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost poplatku zaplatit uložena nebo jímž byl schválen smír, nestanoví-li rozhodnutí o schválení smíru splatnost delší.

(2) Rozšíří-li poplatník návrh na provedení úkonu nebo rozšíří-li se předmět řízení po podání návrhu na zahájení řízení, doplatí poplatník poplatek ve lhůtě a za podmínek stanovených v odstavci 1. Obdobně to platí, rozšíří-li poplatník po podání odvolání předmět řízení před odvolacím soudem nebo rozšíří-li po podání dovolání předmět řízení před dovolacím soudem.

§ 7a Výběr a odvod poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem

(1) Poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem vybírá a odvádí plátce poplatku, kterým je notář, který zápis provádí.

(2) Plátce poplatku je povinen poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem od poplatníka vybrat, a to do 10 dnů po podání žádosti u notáře osobou oprávněnou k jejímu podání.

(3) Peněžní prostředky ve výši vybraného poplatku za zápis do veřejného rejstříku provedený notářem se vloží nebo převedou na samostatný účet v českých korunách v bance, ve spořitelním a úvěrním družstvu nebo v zahraniční bance, která má sídlo na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, určený výhradně pro tento účel, jehož majitelem je plátce poplatku.

(4) Plátce poplatku je povinen odvést poplatek správci poplatku do 15 dnů po provedení zápisu.

§ 8 Placení poplatků

(1) Správu placení poplatků vykonává příslušný soud nebo správa soudu podle § 3.

(2) Poplatky jsou příjmem státního rozpočtu.

(3) Poplatky se platí na účet zřízený u České národní banky pro soud příslušný podle § 3 (dále jen „účet soudu“).

(4) Poplatky, které nejsou vyšší než 5 000 Kč, lze platit kolkovými známkami; toto ustanovení se nepoužije, vznikla-li poplatková povinnost podáním návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu. Poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem nelze platit kolkovými známkami.

§ 9 Následky nezaplacení poplatku

(1) Nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.

(2) Zjistí-li odvolací soud poté, co mu byla věc předložena k rozhodnutí o odvolání, že nebyl zaplacen poplatek splatný podáním odvolání, vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může odvolací soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty odvolací soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží. Obdobně se postupuje při řízení před dovolacím soudem.

(3) Soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen.

(4) Pro nezaplacení poplatku soud řízení nezastaví,

a) začal-li již jednat o věci samé,

b) vznikla-li povinnost zaplatit poplatek poplatníku, kterému soud v řízení ustanovil opatrovníka jako účastníka, jehož pobyt není znám nebo jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině,

c) je-li nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatníku mohla vzniknout újma, a poplatník ve lhůtě určené soudem ve výzvě podle odstavců 1 a 2 sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit,

d) došlo-li k rozšíření návrhu na zahájení řízení v téže věci nebo rozšířil-li poplatník odvolání nebo dovolání poté, co soud začal jednat o věci samé.

(5) O tom, že jsou splněny podmínky uvedené v odstavci 4 písm. c), rozhodne soud usnesením, které není třeba doručovat.

(6) V případech uvedených v odstavci 4 rozhoduje soud o uložení povinnosti zaplatit poplatek spolu s rozhodnutím, jímž se řízení končí. Obdobně postupuje soud i v případě ručitele za zaplacení poplatku za řízení ve věcech veřejného rejstříku nebo za řízení o jmenování likvidátora právnické osoby zahájená bez návrhu (§ 2 odst. 9).

(7) Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost.

(8) Nebude-li ani ve lhůtě stanovené ve výzvě příslušného soudu nebo příslušné správy soudu zaplacen poplatek, který je splatný podáním návrhu na provedení úkonu, úkon se neprovede a návrh se stane

neúčinným, i když poplatník později poplatek zaplatí. O tom musí být poplatník poučen ve výzvě příslušného soudu nebo příslušné správy soudu. Povinnost zaplatit poplatek zaniká dnem, kdy se návrh na provedení úkonu stal neúčinným.

(9) Penále, úrok z prodlení ani úrok za dobu posečkání s placením poplatku, stanovené zvláštním právním předpisem upravujícím správu daní a poplatků, se neuplatňují.

(10) Není-li poplatníkem poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem plátcí poplatku zaplacen a plátcé poplatku v důsledku toho tento poplatek nevybere, plátcé poplatku tento zápis neprovede.

(11) Je-li plátcé poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem v prodlení déle než 4 pracovní dny následující po dni splatnosti podle § 7a odst. 4, uloží mu správce poplatku zaplatit nezaplacenou část poplatku rozhodnutím a v něm stanoví zvýšení poplatku, a to ve výši 20 % nezaplacené části poplatku; toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.

§ 10 Vrácení poplatku

(1) Soud vrátí poplatek z účtu soudu, jestliže jej zaplatil ten, kdo k tomu nebyl povinen. Bylo-li na poplatku zaplacen více, než činila poplatková povinnost, vrátí soud přeplatek. Z účtu soudu vrátí soud obdobně i poplatek, popřípadě přeplatek na poplatku zaplaceném kolkovou známku. Poplatek ani přeplatek na poplatku se nevrací, nepřevyšuje-li částku 50 Kč, s výjimkou uvedenou v odstavci 2.

(2) Soud vrátí poplatek z účtu soudu i tomu, kdo jej zaplatil na základě nesprávné výzvy soudu nebo na základě nesprávného rozhodnutí soudu, kterým mu byla tato povinnost uložena.

(3) Soud vrátí z účtu soudu i zaplacený poplatek za řízení, který je splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti, snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Obdobně vrátí soud poplatníkovi přeplatek na poplatku (odpovídající část poplatku) vzniklý podle § 6a odst. 3, bylo-li řízení zastaveno jen zčásti. Byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek.

(4) Soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, i v případě, bylo-li řízení zastaveno po vydání platebního rozkazu pro zpětvzetí návrhu, k němuž došlo nejpozději v poslední den lhůty k podání odporu nebo námitek proti platebnímu rozkazu, elektronickému platebnímu rozkazu nebo evropskému platebnímu rozkazu. Soud postupuje stejným způsobem po podání odporu nebo námitek, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Bylo-li řízení zastaveno jen zčásti, vrátí soud poplatníkovi přeplatek na poplatku (odpovídající část poplatku); věta první se použije obdobně.

(5) V řízení, v němž lze rozhodnout bez jednání, postupuje soud obdobně podle odstavců 3 a 4, dokud nebylo vydáno rozhodnutí o věci samé.

(6) Bylo-li řízení o rozvod manželství zastaveno nebo byl-li vzat návrh na zahájení řízení zpět nejpozději před vydáním rozhodnutí soudem prvního stupně, vrátí soud z účtu soudu zaplacený poplatek v plné výši. Byl-li návrh na zahájení řízení o rozvod manželství vzat zpět po vydání rozhodnutí soudu, které nenabýlo právní moci, aniž bylo podáno odvolání, vrátí soud z účtu soudu polovinu poplatku. Bylo-li řízení o zrušení, neplatnosti nebo určení, zda tu partnerství je či není, zastaveno nebo byl-li vzat návrh na zahájení řízení zpět nejpozději před vydáním rozhodnutí soudem prvního stupně, vrátí soud z účtu soudu zaplacený poplatek v plné výši. Byl-li návrh na zahájení řízení o zrušení, neplatnosti nebo určení, zda tu partnerství je či není, vzat zpět po vydání rozhodnutí soudu, které nenabýlo právní moci, aniž bylo podáno odvolání, vrátí soud z účtu soudu polovinu poplatku.

(7) Soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, v případě schválení smíru mezi účastníky řízení před tím, než je ve věci samé rozhodnuto. Byl-li smír schválen pouze v části předmětu řízení, vrátí soud odpovídající část poplatku; věta první se použije obdobně.

(8) Změní-li soud k odvolání dražitele usnesení o příklepu nebo k odvolání předdražitele proti rozhodnutí o předražku, soud dražiteli vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč.

(9) Byla-li věc po zaplacení poplatku nebo po vydání rozhodnutí, kterým byla uložena povinnost zaplatit poplatek, postoupena jinému příslušnému soudu, vrací přeplatek (poplatek nebo jeho odpovídající část) z

účtu soudu tento soud.

(10) Poplatek ani přeplatek na poplatku nelze vrátit po uplynutí 10 let od konce kalendářního roku, v němž byl zaplacen. Lhůta neběží, je-li řízení podle zvláštního právního předpisu přerušeno.

(11) Jde-li o poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem, poplatková povinnost zaniká, pokud zápis nebyl proveden. Byl-li poplatek plátcem od poplatníka vybrán, vrátí jej plátce poplatku poplatníkovi.

§ 10a

(1) Je-li soud povinen vrátit již zaplacený poplatek nebo přeplatek na poplatku, učiní tak ve lhůtě do 30 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým o vrácení rozhodl.

(2) Je-li již zaplacený poplatek nebo přeplatek poukázán po uplynutí lhůty podle odstavce 1, soud na žádost poplatníka stanoví a do 30 dnů ode dne podání žádosti poukáže úrok z vratitelného přeplatku podle daňového řádu.

§ 11 Osvobození od poplatku

(1) Od poplatku se osvobozují řízení ve věcech

- a) opatrovnických, péče soudu o nezletilé, osvojení a povolení uzavřít manželství,
- b) důchodového pojištění (zabezpečení), příplatku k důchodu, zvláštního příspěvku k důchodu, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státních dávek, podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a kompenzace a dávek pěstounské péče,
- c) vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí,
- d) zásahu do integrity, vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče,
- e) pozůstalostních v prvním stupni řízení,
- f) svéprávnosti, podpůrných opatření, poručenských a určení, zda je třeba souhlasu rodičů dítěte k jeho osvojení,
- g) veřejného rejstříku, týká-li se zápis fyzické nebo právnické osoby, jejíž úpadek nebo hrozící úpadek se řeší v insolvenčním řízení, v němž již bylo vydáno rozhodnutí o úpadku,
- h) volebních,
- i) kompetenčních žalob,
- j) zápisu údajů o spolku, pobočném spolku, odborové organizaci, mezinárodní odborové organizaci, organizaci zaměstnavatelů a mezinárodní organizaci zaměstnavatelů, nadaci, nadačním fondu, ústavu a obecně prospěšné společnosti do veřejného rejstříku nebo jeho změny,
- k) výmazu osoby nebo svěřenského fondu z veřejného rejstříku,
- l) výmazu podnikatele z obchodního rejstříku,
- m) zápisu svěřenského fondu do veřejného rejstříku nebo jeho změny.

(2) Od poplatku se osvobozují

- a) Česká republika a státní fondy,
- b) územní samosprávné celky v případech, kdy se spor týká výkonu státní správy, který je na ně přenesen,
- c) navrhovatel v řízení o určení výživného včetně jeho zvýšení, nejde-li o vzájemnou vyživovací povinnost rodičů a dětí,
- d) navrhovatel, jemuž byla způsobena újma, v řízení o náhradu újmy na zdraví nebo újmy způsobené usmrcením včetně náhrady škody na věcech vzniklé v souvislosti s ublížením na zdraví nebo usmrcením a náhrady nákladů léčení,
- e) navrhovatel v řízení o náhradu škody z pracovního nebo služebního úrazu a nemoci z povolání,
- f) neprovdaná matka v řízení o výživu a příspěvek na úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem,
- g) navrhovatel v řízení o určení rodičovství, s výjimkou navrhovatele v řízení o určení otcovství po rozvodu nebo prohlášení manželství za neplatné a navrhovatele v řízení o popření rodičovství,
- h) diplomatická zastupitelství cizích států a delegovaní diplomatictí zástupci, konzulové z povolání a další osoby, jsou-li státními příslušníky cizích států, požívající podle mezinárodního práva³⁾ výsady a imunity, je-li zaručena vzájemnost a nejde-li o poplatné úkony prováděné v osobním zájmu nebo k osobnímu prospěchu těchto osob,
- i) cizinec v řízení ve věcech mezinárodní ochrany, dočasné ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o zajištění, rozhodnutí o prodloužení zajištění, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, a v řízení o propuštění cizince ze zajištění,

- j) navrhovatel v řízení o vydání věci nebo uplatnění nároku podle zvláštních předpisů⁴⁾, je-li v těchto předpisech zakotven nárok na osvobození,
- k) navrhovatel, který uplatňuje nároky podle zákona o mimosoudních rehabilitacích^{4a)},
- l) navrhovatel v řízení o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti,
- m) cizí státy včetně jejich orgánů, je-li zaručena vzájemnost,
- n) insolvenční správce nebo dlužník s dispozičními oprávněními v řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do majetkové podstaty nebo které mají být uspokojeny z tohoto majetku,
- o) dlužník a insolvenční správce v insolvenčním řízení a navrhovatel v insolvenčním řízení, je-li orgánem příslušným k řešení krize podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu,
- p) navrhovatel ve věci ochrany proti domácímu násilí,
- q) navrhovatel v řízení o náhradě škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, který byl pravomocným odsuzujícím rozhodnutím v trestním řízení se svým nárokem nebo v jeho zbytku odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních,
- r) poškozený trestným činem, jemuž byl pravomocným rozhodnutím soudu přiznán nárok na náhradu majetkové škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení v řízeních, která souvisí s vymáháním tohoto nároku,
- s) navrhovatel v řízení o náhradě škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, který řádně uplatnil nárok v trestním řízení, které bylo zastaveno z důvodu rozhodnutí prezidenta republiky,
- t) odborová organizace, mezinárodní odborová organizace, organizace zaměstnavatelů a mezinárodní organizace zaměstnavatelů nebo jejich pobočné organizace ve věcech zápisu jejich vzniku, změny a zániku do veřejného rejstříku.

(3) Osvobození podle odstavců 1 a 2 se vztahuje, s výjimkou pozůstalostního řízení, i na řízení

- a) o návrhu na nařízení předběžného opatření,
- b) před odvolacím soudem,
- c) o povolení obnovy,
- d) o žalobě pro zmatečnost,
- e) o kasační stížnosti,
- f) o výkon rozhodnutí,
- g) exekuční.

(4) Od poplatku se osvobozují také řízení před odvolacím soudem, jde-li o řízení o výkon rozhodnutí a o exekuční řízení^{2a)}.

(5) Osvobození podle odstavce 1 písm. g) a osvobození podle odstavce 2 se vztahuje i na poplatky za úkony. Od poplatku se dále osvobozuje sepsání návrhu ve věci svéprávnosti, podpůrných opatření, péče soudu o nezletilé, návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí o výživném pro nezletilé děti a pomoc soudu před nařízením výkonu rozhodnutí, jde-li o vymáhání výživného pro nezletilé děti.

(6) Od poplatku se dále osvobozuje řízení podle položky 11 odst. 1 písm. c) sazebníku zahájené v důsledku přírodní živelní pohromy na území České republiky a úkony uvedené v položkách 28, 29, 30, 31, 33 a 34 sazebníku, pokud jsou navrhovány v důsledku přírodní živelní pohromy na území České republiky.

(7) Osvobození podle odstavce 2 se vztahuje i na poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem.

(8) Od poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem se osvobozuje

- a) zápis skutečnosti do veřejného rejstříku, týká-li se zápis fyzické nebo právnické osoby, jejíž úpadek nebo hrozící úpadek se řeší v insolvenčním řízení, v němž již bylo vydáno rozhodnutí o úpadku,
- b) zápis údajů o spolku, pobočném spolku, nadaci, nadačním fondu, ústavu a obecně prospěšné společnosti do veřejného rejstříku nebo jeho změny,
- c) zápis výmazu osoby z veřejného rejstříku,
- d) zápis skutečnosti do obchodního rejstříku provedený notářem na podkladě notářského zápisu o zakladatelském právním jednání o založení společnosti s ručením omezeným, které obsahuje jen povinné náležitosti předepsané občanským zákoníkem a zákonem o obchodních korporacích a podle kterého vkladová povinnost má být splněna splacením v penězích.

(9) Od poplatku se dále osvobozuje úkon soudu spočívající v zápisu údajů o skutečném majiteli do evidence údajů o skutečném majiteli podle § 118h zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických

osob, jde-li o

- a) zápis údajů o skutečném majiteli právnické osoby, která se nezapisuje do obchodního rejstříku, nebo jeho změny,
- b) zápis údajů o skutečném majiteli svěřenského fondu nebo jeho změny, nebo
- c) zápis údajů podle § 118f písm. d) zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob nebo jeho změny.

(10) Osvobození podle odstavce 2 se vztahuje, s výjimkou pozůstalostního řízení, i na řízení před dovolacím soudem.

§ 11a

Osvobození od poplatku podle § 11 odst. 2, jakož i osvobození podle rozhodnutí předsedy senátu o přiznání osvobození od soudních poplatků, se neuplatní, je-li dovolání odmítnuto pro nepřipustnost podle § 238 občanského soudního řádu.

§ 12

(1) Vydá-li soud nesprávné rozhodnutí o uložení povinnosti zaplatit poplatek, toto rozhodnutí zruší nebo změní i bez návrhu.

(2) Změnu nebo zrušení povinnosti zaplatit poplatek lze pravomocně provést nejpozději do 3 let ode dne, kdy rozhodnutí o uložení povinnosti zaplatit poplatek nabylo právní moci. Ve stejné lhůtě zaniká i právo uložit povinnost zaplatit poplatek.

§ 13

(1) Ve věcech poplatků rozhoduje a postupuje soud nebo správa soudu podle občanského soudního řádu, pokud nestanoví tento zákon jinak.

(2) Při správě placení poplatků se postupuje podle daňového řádu, pokud nestanoví tento zákon jinak.

(3) Poplatkové povinnosti, jakož i rozhodnutí předsedy senátu o přiznání osvobození od soudních poplatků⁵⁾, se evidují podle daňového řádu.

§ 13a zrušen

§ 14 nadpis vypuštěn

Proti usnesením ve věcech poplatků vydaným soudy ve správním soudnictví není odvolání přípustné.

Přechodná, zmocňovací a závěrečná ustanovení

§ 15

Z navržených poplatných úkonů a z řízení zahájených před účinností tohoto zákona se vybírají poplatky podle dosavadních předpisů, i když se stanou splatnými po účinnosti tohoto zákona. Při odvolání nebo dovolání podaném po účinnosti tohoto zákona se však postupuje podle sazebníku, který je přílohou tohoto zákona. Zaplacený arbitrážní poplatek se započte do poplatku, jestliže byl zaplacen před nabytím účinnosti tohoto zákona na účet orgánu hospodářské arbitráže.

§ 16

(1) Ministerstvo financí může právním předpisem vydaným v dohodě s Ministerstvem spravedlnosti osvobodit jednotlivé druhy poplatných úkonů a skupiny osob od poplatků.

(2) Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může vláda České republiky na dobu trvání stavu ohrožení nebo válečného stavu svým nařízením v nezbytném rozsahu pro zajištění nouzového nebo válečného státního rozpočtu⁶⁾

- a) provést úpravu předmětů a sazeb poplatků stanovených v sazebníku,
- b) osvobodit od poplatků ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, hasičské záchranné sbory a havarijní službu.

(3) Vláda může nařízením stanovit osvobození od některých poplatků pro skupinu cizinců, kterým je na území České republiky poskytnuta dočasná ochrana.

§ 16a

Pro účely tohoto zákona se za veřejný rejstřík považuje i evidence svěřenských fondů.

§ 16b

Pro účely tohoto zákona se za veřejný rejstřík považuje i evidence údajů o skutečném majiteli.

§ 17

Ministerstvo financí, finanční úřady a Ministerstvo spravedlnosti kontrolují u soudů, zda se poplatky vybírají ve správné výši, řádně a včas. Finanční úřady kontrolují též poplatky vrácené z účtu soudu.

§ 18

Zrušují se:

1. Zákon České národní rady č. 147/1984 Sb., o soudních poplatcích.
2. Vyhláška Ministerstva financí České socialistické republiky č. 151/1984 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 147/1984 Sb., o soudních poplatcích.
3. S působností pro Českou republiku nařízení ministra financí č. 78/1958 Sb., kterým se stanoví arbitrážní poplatky.
4. S působností pro Českou republiku pokyny pro placení arbitrážních poplatků upravené nařízením ministra financí č. 78/1958 Sb., kterým se stanoví arbitrážní poplatky (částka 24/1961 Ú.l.).
5. Opatření Ministerstva financí, cen a mezd České republiky ze dne 20. června 1990 o úlevách u soudních poplatků (částka 43 Sbírky zákonů 1990).

§ 19

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1992.